

Ingen venn av miljøet, likevel

Dystre spådommer for framtidens arkitektur når selv ikke verdens mest bærekraftige kontorbygg lever opp til halvparten av FNs grense for hva verden tåler.

Tekst Ando Woltmann

I oktober mottok det mye omtalte Bloomberg HQ i London Stirling-prisen fra Royal Institute of British Architects (RIBA), og ble av instituttets president Ben Derbyshire berømmet for å ha «knust selve taket» for kontordesign og byplanlegging. Bygget i City sies å være verdens mest bærekraftige kontorbygg, og skal ha hatt en kostnadsramme på én milliard pund. Det er Foster + Partners som har tegnet finansdataselskaps europeiske hovedkvarter på over 300 000 kvadratmeter.

SPREKKER I BRONSEN

Nå slår imidlertid byggets renommé sprekker. Samme uke som Foster + Partners mottok den gjeve prisen, kom den foruroligende Incheon-rapporten fra FNs klimapanel, om at 1,5 grader økning i den globale temperaturen er vippepunktet for en global katastrofe. Ifølge FN har vi kun tolv år på å unngå en miljøtragedie. Bloomborgs hovedkvarter er, ifølge en av arkitektene, bygget

med den høyeste universelle miljøstandarden, som igjen vil gi en tre til fem graders økning av den globale oppvarmingen.

Bloomberg HQ fikk høyest mulige sertifisering fra miljøstandarden BREEAM (98,5 prosent og Outstanding), men ligger likevel dobbelt så høyt som FNs grense på 1,5 grader. «Sorgelig nok er ikke alt dette nok.» sa Spencer de Grey i Foster + Partners under en presentasjon av bygget i Beijing. Han hadde selv utført regnestykket.

PARADIGMESKIFTE, TAKK

Det er Phineas Harper, arkitekturskribent og kurator for Oslo arkitekturtriennale (OAT), som nå skriver om det sørgelig faktum at selv verdens mest miljøvennlige arkitektur per i dag ikke lever opp til halvparten av det som behøves. «Du kan ikke lage et økologisk bedriftshovedkvarter, like lite som du kan starte en etisk atomkraft eller bygge en bærekraftig flyplass.» skriver han i en artikkel på deezen.com.

Harper peker på at vi har lullet oss inn i ideen om at vi kan redde planeten gjennom å stadig effektivisere vår vekstbaserte økonomi, og at det, som Spencer de Grey måtte innrømme, ikke er mulig å redde verden gjennom en effektivisering av status quo. Det må et fundamentalt paradigmeskifte til, skriver OATs kurator, «ikke gjennom å belønne stein-dekte katedraler med kapitalistiske Stirling-priser, men gjennom å re-designe det økonomiske ram-

meverket som all arkitektur lages innenfor.» skriver han.

KLUMPETE

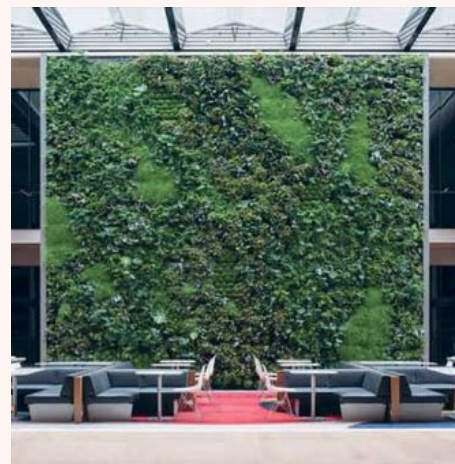
Også The Guardians arkitekturkritiker, Oliver Wainwright, har vært skeptisk til Bloomborgbyggets miljøhensyn, med tanke på bruken av 600 tonn japansk bronse og et «steinbrudd» av grannitt fra India i utformingen. I samme anmeldelse kaller han dessuten Norman Fosters design for både klumpete og prosaisk.

Er Bloomborgs nye hovedkvarter i London «klumpete» og «miljøvennlig» eller et bygg som sprengt taket for kontordesign og byplanlegging? Foto Nigel Young/Foster+Partners

Kurator i OAT og arkitekturskribent Phineas Harper er overbevist om at en stor forandring må til innen arkitektur- og byggebransjen for å redde verden. Foto Istvan Virag

Ved den «levende vegg» i Bloomborgs kantine er det lagt opp til uplanlagte møter og sosiale sammenkomster. Kanskje blir noen av verdensproblemene løst her? Foto Foster + Partners

Skoleball

Det er 200 år siden Den Foreløbige Tegneskole ble etablert i Christiania. Det må selvsagt feires med en egen bok.

Tekst Ando Woltmann

– Det er nesten hjelpåbud på skolen i fall man skulle få en blyant i hodet. AHO er et fint bygg med fine verksteder, for all del, men...

Ordene om overdreven norsk trygghet tilhører arkitekt og alumni Børre Skodvin i den ferske boken *Den Foreløbige Tegneskole*. Anledningen er 200-årsjubileet for etableringen av Den Foreløbige Tegneskole i Christiania, fra 1921 kalt Den Kongelige Kunst- og Tegneskole. Kunsthøgskolen i Oslo står som utgiver.

Det er riktignok ikke alltid at tidligere elever stryker sin alma mater med hårene, og Den Kongelige Kunst- og Tegneskole i Christianias ferd fram til vår egen tid må sies å ha gått i en svingete linje. Konflikter og kontroverser har stått i kø disse to hundre årene, noe kunst- og arkitekturhistoriker Mathilde Sprovin forteller om i sitt essay. Men likevel: Det som på folkemunne ble kalt «Tegneskolen» har vært instrumentell i byggingen av det nasjonale prosjektet Norge.

Tegneskolen ga utspring til mange institusjoner slik vi kjenner dem i dag, og skolens fagområder videreføres nå av Kunsthøgskolen i Oslo (KHO) og ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO). Sammen feirer de jubileet til sitt opphav med en rekke utstillinger og publikasjoner denne høsten.

«Den Foreløbige Tegneskole» er en samling intervjuer med kunstnere, designere, kunsthåndverkere og arkitekter som har trådt sine

ske i institusjonene, og forteller både om arv og fremtid. Tekstene er ført i pennen av Line Blikstad, Simen Joachim Helsvig samt tidligere Arkitektnytt-redaktør, Gaute Brochmann. Boken er dessuten illustrert av tidligere elever som Bendik Kaltenborn, Christopher Nielsen og Mette Hellenes.

Det er ikke bare tidligere elevers opplevelse av skolegangen som diskuteres. Boken ønsker

å ha blikket rettet framover, og byr på flere betraktninger om hva skolene burde ha vært og burde bli. Med arkitektens briller på nese-tippen byr «Den Foreløbige Tegneskole» på møter med tidligere AHO-elever som nettopp Børre Skodvin og Jan Olav Jensen samt Jonas Norsted i Atelier Oslo, Tanja Lie i Lie Øyen arkitekter, interiørarkitekten Ellen Ledsten og industridesigner Marius Andresen.

200 år med tegneskole blir feiret gjennom publikasjoner og utstillinger denne høsten. Her representert ved noen av skolens tidligere elever. Foto Arkivet etter Statens Håndverks- og Kunstindustriskole, SAO/A – 10583, oppbevart hos Arkivverket.

